

УДК: 796.41:796.015.2+796.011.3

Кузьменко Д.В.¹, Кокарев Б.В.²

¹ студ. гр. КНТ-123 НУ «Запорізька політехніка»

² доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПАРКУР У СТРУКТУРІ FIG: АНАЛІЗ ЗМАГАЛЬНОГО ФОРМАТУ, РЕГЛАМЕНТІВ ТА ПЕРСПЕКТИВ ОЛІМПІЙСЬКОГО ВИЗНАННЯ

Вступ. Паркур, як дисципліна, що виникла на межі фізичної активності та мистецтва руху, стрімко здобув популярність серед молоді у всьому світі. Його філософія, заснована на подоланні перешкод та вільному пересуванні в урбаністичному середовищі, приваблює численних ентузіастів. Визнання паркуру на міжнародному рівні відбулося у 2017 році, коли Міжнародна федерація гімнастики (FIG) офіційно включила його до переліку своїх дисциплін [3].

Включення паркуру до структури FIG стало важливим кроком для його розвитку як спорту, що передбачає стандартизацію змагальних форматів, розробку регламентів та потенційне включення до програми Олімпійських ігор [6, 7]. Однак цей процес супроводжувався дискусіями та суперечками щодо автономії паркуру та його ідентичності як окремої дисципліни [4, 5].

У цьому контексті актуальним є аналіз сучасного стану паркуру в структурі FIG, зокрема змагальних форматів, регламентів та перспектив олімпійського визнання. Дослідження цих аспектів дозволить оцінити вплив інтеграції паркуру до FIG на його розвиток та визначити можливі шляхи подальшої еволюції цієї дисципліни в глобальному спортивному середовищі.

Мета дослідження. Визначити особливості функціонування паркуру як нової гімнастичної дисципліни в структурі Міжнародної федерації гімнастики (FIG), проаналізувати чинні змагальні формати та регламенти, а також окреслити перспективи включення паркуру до програми Олімпійських ігор.

Методи дослідження. У процесі дослідження було застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, які забезпечили повноту та об'єктивність аналізу. Зокрема, використано метод аналізу нормативно-правових документів Міжнародної федерації гімнастики (FIG), включаючи Кодекс правил з паркуру [1], регламенти Кубків світу [2] та офіційні положення про проведення змагань. Застосовано контент-аналіз наукової, аналітичної та інформаційної літератури, що висвітлює становлення паркуру як дисципліни у спортивній гімнастиці. За допомогою порівняльного аналізу проведено зіставлення змагальних форматів паркуру з аналогічними системами в інших дисциплінах FIG. Також використано метод історико-логічного аналізу для визначення етапів інтеграції паркуру до структури FIG, а також метод експертного оцінювання, що дозволив обґрунтувати перспективи включення паркуру до програми Олімпійських

ігор. Окрему увагу приділено моніторингу офіційних заяв, звітів та медіа-публікацій, які відображають актуальні позиції основних суб'єктів управління паркуром у світі [6, 8, 10].

Результати дослідження. Аналіз нормативно-правової бази Міжнародної федерації гімнастики (FIG) засвідчив, що паркур, як гімнастична дисципліна, офіційно функціонує у складі FIG з 2017 року [3]. З моменту визнання паркур як спортивного напрямку зазнав структурної формалізації: розроблено Кодекс правил (Code of Points) [1], впроваджено серію міжнародних змагань [2], зокрема Parkour World Cup Series, та створено технічні комітети з паркуру в рамках FIG.

На сучасному етапі паркур представлений у двох основних змагальних дисциплінах:

Speed-run – подолання заданої траєкторії з перешкодами на час;

Freestyle – демонстрація комбінацій акробатичних і координаційно складних елементів на спеціально облаштованій платформі.

Для кожного з форматів встановлено чіткі критерії оцінювання. У Speed-run основним показником є час проходження дистанції, тоді як у Freestyle суддівство ґрунтується на оцінюванні складності, якості виконання, креативності та використання простору. Кількість спроб, штрафні секунди, зона старту і фінішу, стандарти конструкцій – усе це регламентовано Кодексом правил FIG, чинним на 2022–2024 рр. [1].

Паркур має власну структуру міжнародних змагань, які проводяться за підтримки FIG: World Cup, World Urban Games, континентальні чемпіонати та FIG Parkour World Championships, перший з яких відбувся у 2022 році в Японії [2].

Важливим фактором є організаційний супровід дисципліни. В рамках FIG функціонує Технічний комітет з паркуру, що розробляє правила, стандарти та систему підготовки суддів і тренерів. Також створено базу сертифікованих споруд для тренувань та змагань [1].

Водночас результати аналізу свідчать про наявність конфліктів між FIG та іншими організаціями, зокрема Parkour Earth та International Parkour Federation (IPF), які виступають за збереження автономії дисципліни та її філософії, що тяжіє до неформальної, «вуличної» культури. Основні аргументи – неприпустимість інституціоналізації паркуру без згоди представників спільноти та невизнання FIG як легітимного керівного органу [4, 5].

Окрему увагу приділено питанням олімпійського визнання паркуру [6, 7, 8]. Попри зацікавленість з боку Міжнародного олімпійського комітету (МОК), рішення про включення дисципліни до програми Ігор 2024 року в Парижі не було прийнято, що частково зумовлено організаційними

суперечками, а також потребою подальшого тестування змагальних форматів і суддівських систем [9].

Таким чином, результати дослідження свідчать про активний процес інтеграції паркуру до офіційної структури спортивної гімнастики, проте також вказують на ряд викликів, серед яких – забезпечення єдності міжнародної спільноти, адаптація неформальної дисципліни до змагальних норм та пошук балансу між спортивною стандартизацією й збереженням автентичності паркуру.

Висновки. Проведене дослідження дозволило виявити основні особливості функціонування паркуру як нової гімнастичної дисципліни в структурі Міжнародної федерації гімнастики (FIG). Встановлено, що включення паркуру до структури FIG сприяло його формалізації як змагального виду спорту, створенню офіційних регламентів, системи оцінювання та організації міжнародних турнірів. Змагальні формати Speed-run та Freestyle демонструють потенціал паркуру як видовищної і технічно складної дисципліни, здатної відповідати сучасним вимогам спортивного менеджменту. Водночас інтеграція паркуру до офіційної спортивної системи викликала суперечливі реакції з боку представників автентичної спільноти, що ставить під сумнів легітимність FIG як єдиного органу управління дисципліною. Незважаючи на відсутність остаточного рішення щодо включення паркуру до програми Олімпійських ігор, аналіз сучасних тенденцій свідчить про зростання його ролі у глобальному спортивному середовищі. Враховуючи популярність паркуру серед молоді, його високий виховний потенціал, а також можливості впровадження у фізичне виховання, дана дисципліна потребує подальшого наукового вивчення, зокрема щодо оптимізації тренувального процесу, безпеки виконання та розвитку системи суддівства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Fédération Internationale de Gymnastique. 2022–2024 Code of Points Parkour [Електронний ресурс]. FIG. 2022. URL: https://www.gymnastics.sport/publicdir/rules/files/en_2022-2024%20PK%20Code%20of%20Points%20%28Mark-up%29.pdf
2. Fédération Internationale de Gymnastique. Rules for the FIG Parkour World Cup Series 2021, 2022, 2023, 2024 [Електронний ресурс]. FIG. 2021. URL: https://www.gymnastics.sport/publicdir/rules/files/en_PK%20World%20Cup%20Rules%202021-2024.pdf
3. Fédération Internationale de Gymnastique. Parkour History [Електронний ресурс]. FIG. URL: <https://www.gymnastics.sport/site/pages/disciplines/pk-history.php>

4. Parkour Earth. The FIG Saga: The Story So Far [Электронный ресурс]. Parkour Earth. 2024. URL: <https://www.parkour.earth/articles/the-fig-saga-the-story-so-far>
5. International Parkour Federation. IPF Commends IOC Decision Against Parkour Inclusion For 2024 Olympic Games [Электронный ресурс]. International Parkour Federation. 2020. URL: <https://internationalparkourfederation.org/2020/12/ipf-commends-ioc-rejection-of-fig-parkour-proposal-for-2024-olympic-games/>